

ENTREVISTA A WILLIAM LABOV*

M. Teresa TURELL (GCS)

Aquesta entrevista al professor William Labov va ser realitzada l'octubre de 1988 amb ocasió de N.WAVE XVII, congrés que aplega anualment els sociolingüistes de la variació d'arreu del món. Tot i ser conscient que Labov és prou conegut, i que l'entrevista ens informará del seu treball més recent, em sembla interessant de recordar alguns episodis de la seva biografia.

William Labov és una de les figures més destacades de la sociolingüística mundial. En l'actualitat és catedràtic de sociolingüística de la Universitat de Pennsilvània, i porta a terme la seva activitat docent i investigadora en el Departament de Lingüística d'aquesta universitat. La seva incansable activitat investigadora en el camp de la sociolingüística, des que es va llicenciar a la Universitat de Colúmbia al començament dels anys seixanta, s'ha concentrat en la variació i el canvi lingüístics i, sobretot, en l'anàlisi de la comunitat de parla. Aquest tipus de recerca i la seva feina en el camp de l'*anglès negre* (AN) van fer que la sociolingüística fes un pas molt important, tant qualitativament com quantitativa.

Durant molts anys ha estat, i encara ho és actualment, director del Laboratori de Lingüística de la Universitat de Pennsilvània. Des d'aquesta unitat de recerca ha coordinat i supervisat una gran quantitat de projectes que es van portar a terme en el marc del programa sobre variació i canvi lingüístic: *Project on Linguistic Change and Variation* (LCV). D'altra banda, d'entre les seves publicacions cal destacar:

— *The Social Stratification of English in New York City*, Washington DC, Center for Applied Linguistics, 1966.

— *Language in the Inner City*, Filadèlfia, University of Pennsylvania Press, 1972a.

— *Sociolinguistic Patterns*, Filadèlfia, University of Pennsylvania Press, 1972b.

— *Locating Language in Time and Space*, (editor), Nova York, Academic Press, 1980.

1. SOBRE EL CANVI LINGÜÍSTIC

1.1. M. T. T.: *Tot i ser prou conegut que l'adquisició del llenguatge no es troba en relació isomòrfica amb el canvi lingüístic, m'agradaria que aprofundíssiu en l'afirmació que l'adquisició de la llengua pot esdevenir una via fructífera que contribueixi a explicar aquest canvi.*

W. L.: Aquesta argumentació sobre la possible contribució del canvi lingüístic en l'adquisició del llenguatge prové de la recerca portada a terme en el camp de l'adquisició de la llengua per part dels infants, però, de fet, la nostra recerca no s'ha orientat en aquesta direcció. Molts investigadors observen els errors comesos pels infants i creuen

---

* Entrevista publicada originàriament en anglès a la *Revista Canaria de Estudios Ingleses*, núm. 19-20 (1989-1990), p. 277-288.

que estudiant el comportament individual poden contribuir a explicar la natura d'una llengua determinada, però nosaltres no pensem que un canvi individual tingui massa a veure amb la llengua, perquè el canvi lingüístic s'esdevé quan la gent adopta el comportament dels altres. Per tant, el que un infant fa en relació a l'adquisició de la seva primera llengua no té cap efecte immediat sobre aquesta, que és un fet social. De fet, l'estudi realitzat a King of Prusia¹ en el marc del projecte sobre canvi fonològic a Filadèlfia demostra que hi ha dues formes d'adquisició radicalment diferents; un nivell *inferior* que inclou les *pautes fonètiques*, i un nivell *superior* relacionat amb les *pautes fonològiques*. També demostra que els individus que s'incorporen a la comunitat de parla aprenen les regles fonètiques del nivell inferior, però no aconseguen aprendre les pautes fonològiques del nivell superior, sobretot si els pares d'aquests no han nascut a l'àrea de la comunitat. Per tant, encara s'ha d'explicar per què és el sistema el que de fet canvia. I per entendre aquesta qüestió s'ha de fer un seguiment dels grups d'edat al llarg de llur preadolescència: el que s'ha denominat el comportament lingüístic dels adolescents de secundària. Una persona que ha investigat exhaustivament aquesta àrea i que disposa de moltes variables explicatives és Penelope Ecker. Aquesta investigadora ha estudiat la socialització dels infants als instituts de Michigan. Ara bé, el fet és que l'àrea de recerca que s'ha de potenciar està imbricada en les relacions entre la socialització de l'infant dins del seu grup d'edat i la seva habilitat per a desfer-se de la pauta de comportament adquirida per mitjà dels pares.

1.2. M. T. T.: *En 1983, en un article que vàreu escriure a Locating Language in Time and Space, vos afirmeu que la forma com un canvi fonològic s'inicia i com el seu momentum es manté és encara un misteri. ¿Per què un misteri? ¿Corroboraríeu encara aquesta afirmació, o creieu que en aquests moments es disposa de més dades per a explicar aquest misteri?*

W. L.: El problema del comportament del canvi d'un so, és a dir, com aquest canvi s'inicia i es manté, és certament encara un misteri. En aquell article de 1983 s'avançava una hipòtesi, que s'ha anat confirmant, i que implica un retorn a les idees de Meyer, segons les quals l'explicació del canvi fonològic esporàdic depèn realment de la possibilitat de tenir en compte algun altre factor, també esporàdic, que no pot ser una propietat universal del llenguatge. De manera que sembla que és l'entrada de nous grups dins la situació social la que proporciona una motivació primordial per als canvis fonològics en curs, sobretot per als nous canvis fonològics. Això és el que caracteritza la major part de teories que es coneixen, en el sentit que el canvi lingüístic és subjecte a l'entrada de nous grups provinents de diferents àrees, mentre que els grups ja existents a la comunitat reaccionen contra l'entrada dels nous, i aleshores la llengua es converteix en un símbol dels drets i els privilegis locals. Aquesta és encara la nostra visió general, però aquesta concepció planteja la qüestió de si es pot trobar una ciutat que hagi mantingut un desenvolupament estable de canvi fonològic, i que hagi estat aïllada de l'entrada d'altres grups. De fet, sempre hi ha altres grups que entren dins la comunitat, és a dir, els adolescents, els nens i les nenes, que s'han d'obrir camí dins la societat, i han d'aconseguir un determinat estatus quan encara no el tenen. Per tant, la tendència d'aquests nous grups a entrar i dels grups ja existents a reaccionar en contra és bàsica per a entendre la substitució de la pauta antiga.

---

1. King of Prusia és un barri de Filadèlfia. Aquest projecte es refereix al projecte de recerca sobre canvi i variació lingüística (*Language Change and Variation LC*V), dirigit per Labov en el laboratori de lingüística de la Universitat de Pennsilvània.

2. SOBRE LA PAUTA CURVILÍNIA²

2.1. M. T. T.: *Una de les troballes més importants del Projecte on Language Change and Variation (LCV) és que el canvi lingüístic no s'origina en els extrems de l'escala social, sinó en un grup intermedi, la classe obrera alta o la classe mitjana baixa. ¿Podríeu comentar si es tenen més dades que confirmin l'existència d'aquesta «pauta curvilínia»?*

W. L.: El nostre estudi de Filadèlfia va ser dissenyat per confirmar aquesta hipòtesi, i sembla prou correcte. Dos dels tres canvis actuals més importants evidencien aquesta pauta curvilínia. No obstant això, Anthony Kroch ha qüestionat la rigidesa d'aquesta pauta, en el sentit que ell pensa que la diferència de comportament entre homes i dones és essencial en aquest sentit, perquè potser la raó per la qual la classe baixa no és capdavantera en aquest canvi, i el fet que els homes de classe baixa reaccionin contra aquest canvi dominat per les dones —tendència aquesta última que es repeteix en la classe alta i la classe mitjana—, ve donada pel fet que els homes de la classe baixa retrocedeixen davant del canvi. De fet, quan vàrem examinar separatament el comportament dels homes i de les dones vàrem trobar evidència del punt que planteja Kroch en relació a un d'aquests vigorosos canvis actuals, el de l'alçada i tensió de la [av]. Però, quan ens vàrem decidir a estudiar l'altre canvi, el de l'alçada de la [el], (*checked*),³ va resultar que els homes i les dones presentaven un comportament idèntic en totes les classes socials. Tant els homes com les dones de la classe obrera qualificada feien patent aquest avantatge de ser capdavanters del canvi en contraposició a la classe obrera no qualificada. En aquest sentit, doncs, es pot mantenir la generalització segons la qual són els grups intermedis de la societat aquells qui inicien el canvi fonològic. Ara bé, als Estats Units el que això significa és que són la classe obrera alta i la classe mitjana baixa les que mostren aqueix comportament idèntic, és a dir, que constitueixen el grup intermedi que heu esmentat i mantenen lligams molt estrets. Aquest fet molesta molt freqüentment la gent amb una orientació marxista, perquè prefereixen que la diferència entre la classe obrera i la classe mitjana baixa continuï essent important. En qualsevol cas, aquest fet tampoc no agrada als marxistes, perquè tots són treballadors. Així, ideològicament es tendeix a pensar que la classe mitjana baixa s'alinea culturalment parlant amb la classe alta. Però, això no és cert en relació a la major part de mecanismes lingüístics, fins que no s'arriba al punt que el canvi és conscient, quan ja s'ha acabat, i es produeix estigmatització. Aleshores, la classe mitjana baixa reacciona contra la seva pròpia pauta de manera més pronunciada que la classe obrera alta. La recerca portada a terme a la ciutat de Panamà per Cedergren, la de Trudgill a Norwich,⁴ i la nostra a Filadèlfia confirmen aquesta pauta. No obstant això, Marco Oliveira⁵ ha qüestionat aquesta pauta en la seva tesi doctoral, i creu haver demostrat l'existència de canvi fonològic en la realització de la /-r/ portuguesa, canvi que està liderat per la classe baixa. Oliveira pensa que s'ha de revisar aquesta visió, perquè al Brasil la classe dominant és la classe baixa i, per tant, es podria dir

---

2. Una de les troballes més importants del LCV és que el canvi lingüístic no s'origina mai en els extrems de l'escala social, sinó que presenta el que s'anomena una *pauta curvilínia* (*curvilinear pattern*), segons la qual existeix una distribució de la freqüència d'una variant innovadora, de tal manera que la freqüència més alta correspon a un grup intermedi (la classe obrera alta i la classe mitjana baixa) i la freqüència va disminuint a cada costat del pic.

3. Els sons que apareixen en sil·labes tancades.

4. H. Cedergren, *The Interplay of Social and Linguistic Factors in Panama*, tesi doctoral no publicada de la Universitat de Cornell, 1973. P. Trudgill, *The Social Differentiation of English in Norwich*, Cambridge University Press, 1974.

5. M. Oliveira, *Phonological Variation in Brazilian Portuguese*, tesi doctoral no publicada de la Universitat de Pennsilvània, 1983.

que els iniciadors de canvi no són els grups intermedis, sinó els grups que són dominants en una determinada societat. De fet, està plantejant que pot haver-hi una altra forma de contemplar aquest fenomen. El que sembla clar, no obstant això, és que la classe mitjana alta, el grup amb educació universitària que adopta una referència cultural cap a l'estàndard, no és mai la capdavantera del canvi lingüístic, i que l'autèntica classe obrera es manté al marge i no participa en aquest canvi.

M. T. T.: *La comunicació que Núria Alturo i jo mateixa vàrem presentar a N.W.A.V.E. XVII, sobre un canvi lingüístic en moviment que està tenint lloc en una comunitat de parla catalana, el Pont de Suert, on la variant local [tʃ] es veu substituïda per la variant estàndard [ʒ],⁶ ¿també confirma aquesta pauta curvilínia?*

W. L.: Bé, el que fa és corroborar-la en una altra àrea, però, de fet, no cal una confirmació, ja que del que es tracta és de comprendre si aquest és un fenomen general, i retorna al tema que és la gent que defensa els barris locals la que comporta la més gran inversió de drets i privilegis locals. La raió per la qual això no ha estat mai entès pels universitaris ve donada pel fet que a les grans universitats els lingüistes no han estat capaços d'entendre per què algú pot preferir d'emprar un dialecte local. I resulta que si el grup de referència és la universitat i el país, aleshores no és rendible de ser un personatge amb trets locals. Però, de fet, sembla que per a la majoria de gent, inclosos els membres d'universitats locals, el fenomen s'inverteix.

3. SOBRE L'ANGLÈS NEGRE (AN)

3.1. M. T. T.: *El 1985 va tenir lloc, per mitjà de la premsa nord-americana, un llarg debat sobre les barreres lingüístiques entre negres i blancs. Els titulars dels diaris eren els següents:*

- «Black and standard english held divergence more», ('Més divergència encara entre l'anglès negre i l'estàndard'), *The New York Times*, 14 de març de 1985.
- «Shed a tear as a new era of separatism overtakes us», ('Deixi anar una llagrimeta per la nova etapa de separatisme que se'ns acostarà'), *Buffalo News*, 30 de març de 1985.
- «Black vernacular is going its own way, linguists' study says», ('La varietat vernacular negra va pel seu compte, segons un estudi lingüístic'), *The Detroit Free Press*, 4 d'abril de 1985.
- «Study finds a growing black-white language barrier», ('Un estudi demostra una creixent barrera lingüística entre els blancs i els negres'), *The Philadelphia Enquirer*, 8 d'abril de 1985.
- «The world is out. Students told dialect can be inappropriate», ('El món s'exaspera. Els estudiants diuen que el dialecte pot ser inapropiat'), *The News and Observer Raleigh*, 23 d'abril de 1985.
- «What they say, home? English dialects are adding to racial misunderstanding», ('¿El que diuen a casa nostra? Els dialectes de l'anglès contribueixen a la discriminació racial?'), *The Washington Post*, 6 de maig de 1985.
- «Divided we speak, it seems», ('Sembla que parlem dividits'), *The Boston Globe*, 21 de novembre de 1985.

6. N. Alturo i M. T. Turell, «Linguistic change in el Pont de Suert. The study of variation of [ʒ]», *Language Change and Variation*, 2 (1990), Cambridge University Press, p. 19-30.

¿Podríeu reproduir l'argumentació, i explicar l'evidència que vàreu emprar per escriure el balanç sobre la divergència existent entre l'anglès negre (AN) i l'anglès estàndard (AE), i que va provocar tant d'aldarull en la premsa i entre els membres de la comunitat involucrats?

W. L.: Bé, el nostre argument fonamental sobre la divergència entre l'AN i l'AE. No, permetm que corregeixi aquest punt. No, nosaltres no hem dit res sobre la divergència entre l'AN i l'AE. Nosaltres hem trobat un fenomen ben diferent. El que hem trobat és que la varietat vernacle de l'anglès negre està divergint cada vegada més de les varietats vernacles dels Estats Units, però no de l'anglès estàndard. Ara bé, l'AE és una de les moltes altres vernacles blanques —dialectes blancs—, però nosaltres en el nostre estudi tractem la vernacle blanca de Buffalo, de Chicago, i d'altres ciutat. I, en aquets llocs, hi trobem que tots els canvis fonològics que estem descrivint estan liderats per la comunitat blanca, mentre que els parlants negres no hi participen. És cert que en l'àrea sintàctica hi trobem evidència de convergència continuada, però l'evidència per la divergència és també massiva i contínua. Quan vàrem presentar els nostres primers resultats, aquests es basaven en estudis fets a Filadèlfia, però també evidencien una visió més àmplia, i que ha passat desapercibuda per a molta gent. ¿Que és el que caracteritza la vernacle de l'AN? Primordialment, hi ha diferències molt grans en el sistema dels temps i els aspectes verbals. No sols s'hi troba una gran varietat de partícules de significat diferent, sinó que hi ha raons per a creure que la vernacle de l'AN no té un marcadore de temps obligatori, i aquest fet la separa de la major part de dialectes. Els marcadors de temps i aspecte com *be*, *bin* accentuat, *be done*, *steady*, *come* són molt interessants perquè tenen un camp semàntic complex, tal com han afirmat Arthur Spears, John Baugh, i d'altres que els han investigat a partir de llurs propietat semàntiques. Però cap d'elles, ni una, no es correspon amb una partícula semàntica descrita al Carib. I pot ser que hàgim d'acceptar també que molt possiblement els trets que caracteritzen la varietat vernacle de l'AN reflecteixen un origen afro-carib. Per tant, ens hem de preguntar com és que el camp semàntic de totes aquestes partícules és tan radicalment diferent als Estats Units. Per exemple, *be done* és emprat d'una manera semblant en el futur perfect en anglès, però si es considera més acuradament, s'arriba a la conclusió que de vegades funciona com a resultatiu, i això implica que la segona acció de la sèrie de futurs segueix inevitablement la primera en formes que no poden ser traduïdes als altres dialectes. I ningú no ha atacat mai l'existència d'aquesta variable al Carib. En aquest sentit, tot això m'ha fet argumentar que aquest complicat sistema de temps i aspecte s'ha d'haver desenvolupat als Estats Units, i és evident que és tipològicament crioll perquè és refereix a partícules que precedeixen el verb, que no tenen una orientació temporal forta. No obstant això, les condicions per a l'existència de divergència hi són en termes d'una segregació racial creixent. I, d'altra banda, ha resultat que Guy, Bailey i altres han obtingut *evidència* extraordinàriament important, que augmenta cada dia, sobre el fet que la més important d'aquestes partícules, la *be* invariant no existia el segle XIX, ni tampoc no existeix entre els vells camperols negres, però en canvi sí que es troba entre els joves urbans negres del sud. Acabo d'assistir a la lectura d'una comunicació⁷ de John Rickford sobre aquest grup resident a Stanford, que ha demostrat d'una manera encara més contundent que la partícula invariant *be* no existeix més que entre els joves, i això fa que sigui en aquestes petites comunitats on es constata l'evidència d'aquesta migració massiva i aquesta segregació dels negres, i que, per tant

7. Durant NWAWE XVII (Montreal, octubre de 1988), on vaig entrevistar Labov. Nwawe significa «Noves formes d'anàlitzar la variació en anglès i en altres llengües» (New Ways of Analyzing Variation in English and Other Languages).

el resultat d'aquesta situació sigui l'aparició de noves pautes divergents. El problema és que amb molta freqüència la gent que examina tots els punts de la discussió no està orientada lingüísticament. D'altra banda, nosaltres hem demostrat que els joves negres de Filadèlfia han desenvolupat una pauta de comportament lingüístic segons la qual el morf de tercera persona del singular *-s* s'utilitza en el passat, però no en el present. Per tant, el que ha provocat aquest ús és una nova regla que no té res a veure amb l'ús només en el passat, perquè, de fet, la gent sempre segueix aquesta pauta en el present històric. La qüestió estructural és que no empen aquesta variable en el present no narratiu, sinó que la utilitzen en el passat narratiu.

3.2. M. T. T.: *El 1974, R. Wright va argumentar en la seva ressenya de Language in the Inner City⁸ que s'ha donat una falsa dicotomia entre la varietat vernacle de l'AN i l'AR, i que vós contemplàveu la comunitat negra com una comunitat dialectal, i no com una comunitat de parla. ¿Penseu avui encara que aquesta dicotomia és falsa? ¿Admetríeu que encara consideren la comunitat negra com una comunitat dialectal i no com una comunitat de parla?*

W. L.: Pel que fa a l'argument de Richard Wright, aquesta qüestió forma part d'una antiga reacció dels negres que no eren capaços d'acceptar el fet que els negres són diferents dels blancs. I aquest fet ha estat prou tractat. Va ser el resultat d'una llarga èmfasi sobre arguments igualitaris, segons la qual qualsevol diferència entre negres i blancs era provocada per la inferioritat dels negres. Avui aquesta posició ja no es manté, de manera que avui els negres reconeixen que la varietat vernacle de l'AN és bastant diferent. Per tant, les objeccions de Wright, juntament amb les dels altres, formen part de la història sobre aquesta qüestió, i ja no són mantingudes pels investigadors negres. Aquesta altra pregunta sobre la distinció entre comunitat dialectal i comunitat de parla no la comprenç.

M. T. T.: *Això és el que va escriure Wright.*

W. L.: Sí, bé, però no entenc aqueixa distinció.

4. SOBRE LES REGLES LINGÜÍSTIQUES VARIABLES

4.1. M. T. T.: *Els anys setanta, després que Sociolinguistic patterns⁹ fou publicat, vàreu ser acusat (DARNELL, R., Language, vol. 51, núm. 4, 1975), d'analitzar els fets lingüístics i els fets socials de forma separada, malgrat la vostra argumentació que aquests fets són inseparables, i de no considerar que els fets socials formen part de les regles lingüístiques, les quals incorporarien informació social. ¿Que penseu d'aquesta qüestió?*

W. L.: No conec aquest article de Darnell que esmenteu, però sí que és cert que durant els primers anys de desenvolupament de la sociolingüística dels anys seixanta i setanta, la tendència era d'exagerar la relació entre llengua i societat. I precisament perquè es pensava que la sociolingüística implicava una relació entre llengua i societat, aleshores es podia afirmar que cada fet lingüístic té una part social, i cada fet social

8. W. Labov, *Language in the Inner City: Studies in the Black English Vernacular*, University of Pennsylvania Press, 1972.

9. W. Labov, *Sociolinguistic Patterns*, University of Pennsylvania Press, 1972.

una part lingüística. Però, de fet, no hi ha res que es trobi més lluny de la realitat. La major part dels fets lingüístics, un conjunt bastant ampli de fets lingüístics, no té cap efecte sobre les correlacions socials, i és bastant immune als efectes socials; la gent no és conscient d'aquests fets lingüístics, no en parla, i aquests no presenten diferències en llur distribució social. Són extraordinàriament uniformes entre la població. Per a nosaltres el plantejament és bastant diferent. El que plantejem és si podem definir la relació entre llengua i societat, i analitzar la relació entre les dues. Ara bé, jo abans pensava que aquesta relació era molt petita, i bàsicament a la superfície. Però, l'efecte social es dona dins les paraules. Naturalment, hi ha exemples que contradiuen aquest fet. Per exemple, en anglès la doble negació està molt estigmatitzada, i aquest és un fet estructural. No hi ha forma d'explicar-ho amb uns altres plantejaments. No té res a veure amb les paraules, ni amb la forma com aquestes paraules estan organitzades. Aquest és un fet contradictori. Però, la generalització és correcta, i apareix de forma encara més clara en l'estudi dels efectes socials del canvi fonològic. Els sons que convergeixen no tenen cap efecte social; no hi ha cap grup que reaccioni enfront d'un so que convergeix. Ningú no s'estigmatitza per l'absència d'una distinció fonològica ni per la presència d'una de nova. Tot l'efecte social té a veure amb la presència d'un determinat so, i sobretot amb la presència d'un so en determinades paraules. Per exemple, a tots els Estats Units, el so que convergeix en les paraules angleses *cot/caught*, és gairebé invisible i inaudible per a la majoria de la gent. Els mestres no es preocupen d'aquest desenvolupament, ningú no ha fet cap acudit relacionat amb l'absència de la distinció entre *Don/Dawn*, *cot/caught*, tot i que representa una reducció dràstica i massiva de l'inventari de sons. No obstant això, els parlants de Nova York que viuen a Califòrnia es comporten de forma estigmatitzada en llur pronunciació de *law*, i aprenen a dir [oh], però no hi cap element que els informi que han de convergir en la pronunciació de *cot/caught*, perquè a la gent no la preocupen aquestes qüestions.

4.2. M. T. T.: *¿Podeu resituar la naturalesa de les regles lingüístiques i en particular de les regles variables?*

W. L.: Doncs bé, la qüestió de si les gramàtiques socials poden incorporar-se a les regles lingüístiques és prou interessant, i ha estat plantejada per molts investigadors. I també ho ha estat la consideració de l'estatus de les regles lingüístiques, que han de ser estrictament vistes com a elements heurístics. Però la qüestió realment substantiva de quines regles controlen o governen la conducta de la gent, de quan la gent segueix aquestes regles o se'n separa, és encara una qüestió oberta. I l'estatus de les regles en el si de la gramàtica ha estat plantejat un cop més en el treball d'Anthony Kroch, que ha estat estudiant el desenvolupament de la partícula *do* en la història de la llengua anglesa. Aquesta recerca ha permès demostrar que al llarg dels segles hi ha hagut canvis molt regulars i estables en la freqüència d'ús de *do*, que la gent adquireix a mesura que va creixent. Però aquesta qüestió ja va ser plantejada per estudiosos que no es podien imaginar que les diferències quantitatives podien formar part del comportament lingüístic. I aquest és un fet estrany, ja que la lingüística és l'única disciplina en el marc de la qual els investigadors pensen que és impossible que la gent aprengui a fer una cosa i al mateix temps estigui aprenent a fer-ne una altra. I, de fet, recentment, tractant certs aspectes funcionalistes, he tingut ocasió d'aprendre més coses sobre l'aparellament de probabilitats, com a comportament formal que reflecteix directament la capacitat de la gent de repetir generació rere generació la variació quantitativa que es detecta en la parla dels seus pares, avis i besavis. Així doncs, l'aparellament de probabilitats consisteix en el comportament següent: quan un animal, inclòs un ésser humà, s'encara amb una situació en la qual se li concedeix un premi tres quartes parts de les vegades

per l'esquerra, i una quarta part (de vegades) per la dreta, es podria pensar que aquest animal intentaria maximitzar la situació triant sempre la via de l'esquerra, però de fet, no és així. Donada una variació d'aquest tipus, l'aparellament de probabilitats implica un decantament cap a l'esquerra tres quartes parts de vegades, i cap a la dreta una quarta part (de vegades). Aquest comportament pot semblar una mica irracional, però els estudis sobre caça han demostrat que aquest és un camí, l'únic camí a través del qual els animals poden maximitzar llur participació en la cadena alimentària. I els éssers humans segueixen aquest comportament d'una forma bastant rígida. I, com més va més, trobem que aquesta forma variable de comportament, i aquesta rèplica de freqüències, és inherent al comportament humà. Jo mateix acabo d'escriure un capítol, anomenat «L'infant com a historiador lingüístic», que examina l'adquisició, per part d'infants molt petits, d'una sèrie de factors variables que la restringeixen. He pogut demostrar també que és a l'edat de quatre, cinc i sis anys que els infants adquireixen aquests factors, i el que encara és més sorprenent és que sembla que adquireixen les regles específiques socialment motivades a la seva comunitat més de pressa que les pautes universals dictades pel seu aparell articulari.

4.3. M. T. T.: *¿Creieu encara que les regles variables poden ser incorporades a una gramàtica universal?*

W. L.: La qüestió de la gramàtica universal és un tema que heu plantejat vosaltres, però amb el qual jo simpatitzo molt poc. Crec que la recerca de generalitzacions, si això és el que enteneu per universals, és molt important, però la gramàtica universal no implica aquesta recerca. Una gran majoria de gent ha associat la gramàtica universal amb la recerca d'un mecanisme innat que dicta de forma singular la informació de sortida de la gramàtica, i correspon a la idea que hi ha algunes funcions gramaticals que es troben tan aïllades de totes les altres que han de ser obligatòriament tingudes en compte, i que determinen de forma singular el parlar de la gent i la construcció de les seves regles. Estic convençut que la recerca de tal mecanisme serà il·lusòria, tot i que dono la benvinguda als col·legues que s'hi dediquen. Estic segur, a més, que aprendran molt mentre porten a terme aquesta activitat. Però, de fet, tota l'evidència de què disposem ens indica que les forces que determinen el comportament lingüístic es combinen de tal manera que una pot influir en l'altra, i que no hi haurà un únic mecanisme innat del resultat, sinó que es constatarà que generalitzacions d'un nivell superior seran aïllades mitjançant una anàlisi multivariant, i aquesta és la tasca amb la qual ens sentim compromesos.

5. SOBRE FUNCIONS DEL LLENGUATGE

5.1. M. T. T.: *En la seva ressenya (1979) del llibre de Labov i Fanshel, Therapeutic Discourse —un estudi sobre la relació entre llengua i conversa—, Smalley puntualitza que en aquest llibre no hi ha cap referència al marc de treball de Halliday, tot i que el tipus de marc que vós i Fanshel postuleu s'aprova molt al concepte de funcions del llenguatge de Halliday. ¿Acceptaríeu aquesta afirmació?, i, si és així, ¿de quina forma creieu que aquests dos esquemes són compatibles?*

W. L.: Penso que l'obra *Therapeutic Discourse* de Labov i Fanshel va ometre molts, molts treball sobre discurs, i específicament, crec que en el seu moment no vàrem saber fer bon ús dels principis de Grice. En canvi, nosaltres vàrem desenvolupar el nostre punt de vista, que estava basat, en bona part, en el model de Hockett i altres estudiosos.

Jo admiro el treball de Halliday, especialment la seva divisió de la gramàtica: les àrees que s'ocupen de la determinació de la informació, de la participació de la gent, dels agents que participen en una acció determinada, divisió que deixa entreveure el seu caràcter polisistèmic. Però, també crec que el nostre treball no es va apropar a la gramàtica de la frase. El que sí que vàrem ser capaços de demostrar, naturalment, és que, quan parlem, no es porten a terme actes de parla aïllats, sinó que n'hi ha diversos que estan arranats jeràrquicament, i els actes de parla mateixos estan dominats per altres accions, que no són accions de parla, però que són interactives, com, per exemple, un repte, una defensa, una retirada, i d'altres. I per entendre la coherència del discurs hem de remuntar-nos a nivells més alts i més alts d'abstracció. La tasca de relacionar aquestes accions de parla amb la sintaxi d'una llengua és immensurable, i potser els investigadors que avancen més en aquesta direcció són els qui comencen amb la gramàtica mateixa, i després tracten de connectar-la al discurs. Penso que molts dels principis que han desenvolupat han estat útils a altres persones, i han estat la base d'altres investigacions. No obstant això, jo mateix he revisat algunes de les meves consideracions sobre funcions del llenguatge. Jo acostumava a escriure i parlar de les funcions de Halliday i de Jakobson, de les funcions de Hymes, i ara penso que això era una il·lusió, que no arribarem enlloc parlant de les funcions del llenguatge amb aquest significat, perquè no sabem què són aquestes funcions; amb altres paraules, no sabem per què fem el que fem, en el sentit que no coneixem els objectius del nostre comportament. Pensem que els coneixem, però en molts casos estem equivocats. Ara bé, Jakobson va introduir en la lingüística el model del mitjà i de la finalitat, i va ser molt honest en acceptar que volia aportar una explicació teleològica. De fet, molts dels estudiosos que es dediquen a l'anàlisi funcional continuen en aquesta línia, com per exemple, Talmy Givon¹⁰ i d'altres, i porten a terme una tasca molt interessant, tot i que parteixen de la idea que entenen el que són les funcions del llenguatge. Per la nostra part, tota la recerca que hem portat a terme dins la comunitat de parla demostra que aquesta comprensió no és massa factible. Potser les entenem o potser no les entenem, però tenim l'evidència que ens indica que la gent no tria la variant A en lloc de la variant B de forma intencionada, i certment el que no fan és triar-ne una o l'altra per maximitzar les funcions del llenguatge. Ara bé, us podeu demanar per què es comporten d'aquesta manera. La visió funcional que prefereixo és la que és comuna en biologia i sociologia. Quan afirmem que coneixem el que són les funcions del llenguatge, no vol dir que coneguem els objectius pels quals la gent fa coses, sinó quines són les conseqüències de l'acció per al sistema. Recentment, hem avançat considerablement en examinar el comportament lingüístic des d'aquest punt de vista, amb l'ajuda de la tasca feta per Anthony Kroch, Gregory Guy, i d'altres. Si es consideren les conseqüències de la comprensió o del malentès en la comunicació, o les conseqüències derivades de la tria d'una forma lingüística o una altra, aleshores es comença a entendre de quina forma el sistema es veu afectat, i com el sistema, de retruc, reacciona per determinar el que la gent fa.

6. SOBRE L'ANÀLISI QUANTITATIVA

6.1. M. T. T.: *En la seva ressenya de Locating Language in Time and Space (Lingua, 60, p. 87-102), S. Romaine escriu que el perill en l'ús de l'anàlisi quantitativa consisteix en el fet que pot implicar «el risc d'estar tractant qüestions trivials, o només certs aspectes de l'estructura lingüística, simplement perquè són quantificables, o de descartar*

10. T. Givon, (ed.), *Topic Continuity in Discourse: A Quantitative Cross-language Study*, John Benjamins, 1983.

com a irrellevants aquells que no ho són»; en altres paraules, ens prevé contra la nostra pròpia ignorància dels límits dels mètodes quantitativs, i de no emprar l'anàlisi quantitativa com una «operació de sortida».¹¹ A Espanya, els estudis sobre variació que fan ús de mètodes quantitativs estan començant a proliferar. ¿Quin seria el vostre consell en aquest sentit, per tal de no caure en la trampa de l'ús incorrecte dels contextes quantitativs?

W. L.: Estaria d'acord que en cada disciplina és possible de fer la feina malament. Penso que hauríem d'evitar de fer la feina malament, i que hauríem de connectar el que fem amb els fets més importants que ens podem qüestionar. No penso que Suzanne Romaine s'hagi d'excusar per l'anàlisi quantitativa que va fer en el passat, perquè alguna part d'aquesta recerca va ser prou bona.

7. SOBRE LA RECERCA ACTUAL

7.1. M. T. T.: *¿Quina és la recerca que porteu a terme en l'actualitat?*

W. L.: El grup de recerca sobre comprensió dialectal de la Universitat de Pennsilvània ha estat fent recerca durant aquests últims tres anys sobre les conseqüències cognitives de la diversitat dialectal, i ha examinat els aspectes perceptuals dels canvis en la producció parlada que han estat detectats durant les dues darreres dècades. I acabo d'adonar-me que, de fet, el canvi lingüístic i els sons que canvien s'han estat estudiant durant més de cent, dos-cents anys. Però, pel que conec, aquesta és la primera vegada que els investigadors estudien l'aspecte perceptual d'aquests canvis i la seva importància per a contribuir a un millor coneixement de la llengua. Potser la troballa més important del nostre treball dins la comunitat de parla és el fet que els sons canvien continuament i ràpida en totes les ciutats dels Estats Units. Les ciutats de Buffalo, Boston, Filadèlfia, Chicago i Los Angeles són més diferents entre elles ara que cinquanta o cent anys endarrere. Aquesta troballa contradiu l'expectativa de més sentit comú segons la qual l'impressionant efecte uniformitzador de la varietat de llengua dels mitjans de comunicació provocaria una convergència lingüística, i tots els dialectes deixarien pas a un estàndard general. Ben al contrari, el que constatem nosaltres és una divergència del sistema fonològic, de la qual són els capdavanters els membres d'estatus superior de la comunitat local. El 1983, vaig participar en una sessió de seminari a Montreal en la qual el nostre grup de recerca va informar sobre la relació entre les minories de treballadors i el canvi lingüístic. Els resultats de les quatre comunicacions presentades plantejaven el fet que la vernacla de l'anglès negre evidenciava no sols una divergència continuada de tots els altres dialectes, sinó també una certa convergència. Aquestes comunicacions van aparèixer el 1986 en el volum editat per David Sankoff, *Diachrony and Diversity*. La direcció del canvi en anglès negre continua essent objecte de recerca, i encara és subjecta a desacord. Una de les fonts d'informació més importants en aquest sentit està relacionada amb el fet que l'anglès negre sembla no estar afectat pels canvis lingüístics accelerats que tenen lloc en les nostres comunitats negres locals. Quan ens plantejem d'examinar l'efecte de percepció d'aquesta diversitat lingüística, i aquesta comprensió a través de diverses comunitats de parla, ens veiem obligats a considerar encara més detingudament la comunicació entre els sectors blancs i els sectors negres d'aquesta comunitat. Em vull referir primordialment a la comprensió i a la manca de comprensió en relació als dialectes

11. Emprada sense haver establert les hipòtesis inicials, ni els objectius de la recerca.

tes blancs, però aquest panorama també es podria aplicar a les diferències entre els dialectes blancs i els dialectes negres. De fet, els dialectes considerats per la geografia lingüística americana, no reflecteixen cap pauta important d'organització lingüística. Estan definits per un conjunt miscel·lani de paraules regionals i un inventari d'isoglosses, és a dir, l'inventari fonològic. Però també reflecteixen una pauta global d'organització fonètica que és marcadament uniforme al llarg d'àrees molt àmplies. El canvi fonològic dels dialectes de l'anglès¹² segueix dues pautes essencials: el canvi de les ciutats del nord («the Northern cities shift») i en el canvi de les ciutats del sud («the Southern cities shift»). El de les ciutats del nord implica un canvi en sis vocals, i és característic de les ciutats més grans de l'àrea dialectal del nord: Buffalo, Rochester, Detroit, Cleveland, Chicago, i Porthwest. Es troba també en una forma menys avançada a través de tota l'àrea segons la mida de la comunitat de parla. Per a la nostra recerca vàrem triar Chicago com la ciutat que podia representar tot el canvi. Potser és ara el moment de dir que Chicago, que és la segona ciutat més gran dels Estats Units, té un dialecte que és desconegut per a gairebé tothom en aquest país. Tenim dades de molts, molts parlants que reflecteixen la pauta de comportament lingüístic de Chicago, i les nostres conclusions es basen en la recerca portada a terme per Sherry Ash sobre la identificació de vocals. Ara bé, el canvi del sud té un àrea d'aplicació encara més gran entre els dialectes de l'anglès. Es detecta al sud i a l'est d'Anglaterra, a Nova Zelanda, al sud dels Estats Units, als estats daurats, Texas, i a ciutats del sud del Pacífic, com Baltimore i Filadèlfia. Originàriament, Filadèlfia era considerada una ciutat del sud que participava profundament en el canvi del sud, però recentment el canvi indica una direcció contrària, de manera que la ciutat participa d'algunes de les pautes del canvi del nord. A part d'aquest fet, Filadèlfia, la ciutat més gran inclosa en el nostre projecte, evidencia una pauta molt interessant de canvi fonològic. La major part dels resultats de la recerca presentats a NWAVE en anys anteriors ha estat relacionada amb el canvi i amb la variació en la producció oral. La significació d'aquests processos per a la comunitat de parla només pot ser determinada estudiant la percepció i la interpretació d'aquesta variació, i aquesta qüestió requereix la utilització de tècniques experimentals. El repte serà constatat si serem capaços de portar a terme aquests experiments sense perdre contacte amb la producció i la interpretació de la parla espontània. El desenvolupament complet d'aquest canvi encara s'ha de trobar. I l'estudi de la comprensió oral estarà relacionat, naturalment, amb les conseqüències del canvi, però també ens n'informarà de les causes. Amb freqüència s'ha argumentat que la motivació i la direcció del canvi fonològic es poden entendre com a respostes a altres canvis que redueixen la funció comunitària del llenguatge. D'altra banda, també s'ha argumentat que els canvis radicals que s'esdevenen en el sistema fonològic no redueixen necessàriament la funció comunicativa del llenguatge. En aquest sentit, doncs, el 1966, Weinreich, Herzog i jo mateix¹³ vàrem posar en evidència el fet que, si una llengua ha d'estar estructurada i representar una funció de forma eficient, ¿com és possible que la gent continuï parlant quan aquesta llengua està canviant, és a dir, quan passa períodes de menys sistematitzat? O, per dir-ho en altres paraules, si hi ha pressions que forcen una llengua cap al canvi, i si la comunicació és menys eficient en l'interval, ¿per què aquestes ineficiències no han estat observades en la pràctica? La primera qüestió que volem aconseguir en estudiar la comprensió interdialectal és interpretar els melentesos, tal com s'esdevenen en la vida quotidiana. Hem pogut enregistrar almenys cinc-cents exemples de malentesos que s'han esdevingut en

12. Dels dialectes de l'anglès americà.

13. Weinreich, U., Labov, W., i Herzog, M., «Empirical foundations for a theory of language change», dins *Directions for Historical Linguistics*, University of Texas, 1968.

la vida quotidiana durant els últims dos anys. Constatem que un 27% d'aquests estan motivats per diferències dialectals, i molts d'ells són il·lustratius dels efectes provocats pels canvis que hem descobert. Molts d'aquests malentesos ocorren dins la comunitat mentre el canvi fonològic s'està realitzant, i aquesta qüestió reflecteix el fet que els problemes comunicatius produïts per un canvi no es redueixen a la comprensió interdialectal. Ara bé, la gran dificultat amb aquest tipus d'observacions és que hi ha una tendència desequilibrada envers l'acumulació dels malentesos que són menys importants, aquells que tothom detecta. Però, de fet, són els malentesos que ningú no nota els que ocasionen els problemes de la relació més profunds en la vida social. La nostra recerca actual va començar amb un projecte pilot portat a terme per Robin Sabino i jo mateix, en el qual es va emprar la tècnica elemental de descodificació extensiva en context per estimar el grau de malentès que es produeix entre dialectes quan es dona informació contextual completa. La nostra troballa més important va invertir la nostra pregunta de recerca inicial, és a dir, com és possible que la gent de Filadèlfia pugui comprendre la fonologia ràpida de Chicago. Vàrem constatar que aquesta no era la pregunta correcta, perquè, de fet, en molts casos els habitants de Filadèlfia no entenen en absolut els de Chicago. Per tant, la qüestió que ens vàrem plantejar a partir d'aquell moment va ser el grau de la comprensió interdialectal en contextos naturals, i de quina manera el canvi fonològic interferia en la comunicació; i, en segon lloc, com la informació fonètica, fonològica, sintàctica, semàntica i pragmàtica es combina en el procés d'interpretació.